

PIFC I FISKALNA ODGOVORNOST

Ivana Jakir-Bajo, Ministarstvo financija
Umag, listopad 2012.

Uvod

- ◆ Zakon o fiskalnoj odgovornosti - donesen od strane Hrvatskog sabora 23. studenog 2010. godine, Narodne novine 139/2010
- ◆ Zakonom se određuju pravila:
 - kojima se ograničava državna potrošnja,
 - jača odgovornost za zakonito, namjensko i svrhovito korištenje proračunskih sredstava te
 - sustav kontrola i nadzora radi jačanja fiskalne odgovornosti
- ◆ Ovaj Zakon odnosi se ne samo na državni proračun, već i na jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave te proračunske i izvanproračunske korisnike

Ciljevi Zakona o fiskalnoj odgovornosti

- ◆ osiguranje i održavanje fiskalne odgovornosti, transparentnosti i srednjoročne i dugoročne održivosti javnih financija

postiže se
uspostavljanjem i
jačanjem

Fiskalnih
pravila

Pravila za jačanje
fiskalne
odgovornosti

Fiskalna pravila

➤ Pravila za postizanje dugoročno održivih javnih financija

- ◆ Ukupni rashodi općeg proračuna izraženi udjelom u procijenjenom bruto domaćem proizvodu godišnje će se smanjivati za najmanje **1 postotni bod**
- ◆ Smanjenje se provodi do trenutka kada će **primarni fiskalni saldo općeg proračuna** u nominalnom iznosu biti jednak nuli ili pozitivan
- ◆ Od trenutka kada će primarni fiskalni saldo općeg proračuna u nominalnom iznosu biti **jednak nuli ili pozitivan** cilj je postizanje ciklički prilagođenog primarnog fiskalnog salda općeg proračuna na razini nula ili pozitivnog tijekom ciklusa kako bi se postigla **stabilizacija i smanjivanje udjela javnog duga u bruto domaćem proizvodu**

fiskalna
konsolidacija

očuvanje održivih
fiskalnih
pozicija

Izjava o fiskalnoj odgovornosti

- ◆ Čelnik sastavlja Izjavu o fiskalnoj odgovornosti – za razdoblje u kojem je obnašao dužnost
- ◆ Izjava potvrđuje:
 - zakonito, namjensko i svrhovito korištenje sredstava
 - učinkovito i djelotvorno funkcioniranje sustava financijskog upravljanja i kontrola u okviru proračunom odnosno financijskim planom utvrđenih sredstava
- ◆ Izjava se može dati i u slučaju uočenih slabosti i nepravilnosti ako uočene slabosti i nepravilnosti ne utječu na
 - zakonito, namjensko i svrhovito korištenje sredstava
 - učinkovito i djelotvorno funkcioniranje sustava financijskog upravljanja i kontrola u okviru proračunom odnosno financijskim planom utvrđenih sredstava

Uredba o sastavljanju i predaji Izjave o fiskalnoj odgovornosti i izvještaja o primjeni fiskalnih pravila

- ◆ Na temelju Zakona o fiskalnoj odgovornosti donesena **Uredba o sastavljanju i predaji Izjave o fiskalnoj odgovornosti i izvještaja o primjeni fiskalnih pravila** (NN, br.78/11)
- ◆ Kako bi se davanje Izjave temeljilo na objektivnim činjenicama, koje su kasnije podložne provjeri, prije davanje Izjave popunjava se Upitnik o fiskalnoj odgovornosti
- ◆ Upitnik se sastavlja na obrascu iz priloga Uredbe
- ◆ Obuhvaća područja planiranja i izvršavanja proračuna i financijskog plana, javne nabave, računovodstva i izvještavanje
- ◆ Uz Izjavu se prilažu:
 - Upitnik o fiskalnoj odgovornosti
 - Plan otklanjanja slabosti i nepravilnosti
 - Izvješće o otklonjenim slabostima i nepravilnostima utvrđenim prethodne godine
 - Mišljenje unutarnjih revizora o sustavu financijskog upravljanja i kontrola za područja koja su bila revidirana u prethodnoj godini

Provjera sadržaja Izjave o fiskalnoj odgovornosti za 2011. godinu

- ◆ Nadležna ministarstva i **jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave** za svakog obveznika provjeravaju **formalni sadržaj** Izjave i Upitnika koje im obveznici dostavljaju
- ◆ Nadležna ministarstva i **jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave** tijekom proračunske godine provjeravaju **za svakog obveznika, a na odabranom uzorku pitanja iz Upitnika**, Izjavu i Upitnik koje im obveznici dostavljaju
- ◆ Ministarstvo financija za ministarstva i jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave završilo formalnu provjeru Izjava i Upitnika

Formalna provjera Izjava o fiskalnoj odgovornosti općina, gradova i županija

- ◆ Od ukupno 576 jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave Izjavu o fiskalnoj odgovornosti za 2011. godinu dostavilo 569
- ◆ Samo 20 općina/gradova/županija dostavilo obrazac Izjave 1a koji se daje onda kada nisu uočene slabosti i nepravilnosti
- ◆ 549 općina/gradova/županija dostavilo Izjavu 1b
 - time potvrdilo postojanje slabosti i nepravilnosti, ali one ne utječu na zakonito, namjensko i svrhovito korištenje sredstava te učinkovito i djelotvorno funkcioniranje sustava financijskog upravljanja i kontrola u okviru proračunom utvrđenih sredstava
- ◆ Izjavu za 2011. godinu nije dostavilo 7 obveznika: 6 općina i jedan grad (razlog bolest gradonačelnika)

Uočene nepravilnosti kod formalne provjere (1)

- ◆ Popunjeni Upitnik o fiskalnoj odgovornosti dostavile su izuzev jedne općine, sve druge općine, gradovi i županije
 - pojedini Upitnici nisu pravilno ispunjeni
 - uz naznačene NE i DJELOMIČNO odgovore nije dano potrebno obrazloženje
 - na pojedina pitanja gdje odgovor mora biti DA ili NE odgovoreno je N/P
 - primjerice pitanje 13. Uz proračun jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, odnosno financijski plan proračunskog i izvanproračunskog korisnika za iduću proračunsku godinu donijele su se i projekcije za sljedeće dvije proračunske godine
- ◆ 11 općina i jedan grad nije dostavio Plan otklanjanja slabosti i nepravilnosti iako su dostavili Izjavu 1b

Uočene nepravilnosti kod formalne provjere (2)

- ◆ 3 županije i 3 grada obveznici dostavljanja Mišljenja unutarnjih revizora o sustavu financijskog upravljanja i kontrola za područja koja su bila revidirana u 2011. godini nisu poštovali obvezu dostavljanja

- pojedini obveznici dostavili objašnjenja, bilo da se radi o tek uspostavljenoj reviziji, pa u 2011. godini nije bilo revidiranih područja ili revizora koji su u fazi stjecanja stručnog znanja

Provjere na dostavljenom uzorku (1)

- ◆ Za svaku JLPRS na odabranom uzorku pitanja iz Upitnika provjerava se dostavljena Izjava
- ◆ Od općina, gradova i županija zatraženi dokazi za neka od sljedećih pitanja:
 - 3. Upravno tijelo nadležno za financije jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave je nakon primitka uputa za izradu proračuna jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave Ministarstva financija izradilo upute za izradu proračuna jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave s limitima i dostavilo ih proračunskim i izvanproračunskim korisnicima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave
 - 11. Čelnik jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave uputio je prijedlog proračuna i projekcija predstavničkom tijelu na donošenje u zakonom predviđenom roku

Provjere na dostavljenom uzorku (2)

- 16. Procedura stvaranja ugovornih obveza jasno je definirana i dostupna svim ustrojstvenim jedinicama/upravnim odjelima
- 22. Ministarstvo odnosno jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave pratila je korištenje namjenskih prihoda i primitaka te vlastitih prihoda koje ostvaruju proračunski korisnici iz svoje nadležnosti koji su izuzeti od uplate u proračun
- 24.3. Postoji izvješće od krajnjeg korisnika o utrošku sredstava/realizaciji projekta
- 56. Povjerenstvo za popis obavilo je popis cjelokupne imovine i obveza, sastavilo izvještaj temeljem popisnih lista i predalo ga je čelniku
- 59. Uspostavljena je evidencija svih ugovora

Poduzete radnje i daljnje aktivnosti

- ◆ Ministarstvo financija od općina, gradova i županija, koje nisu dostavile Izjavu u predviđenim rokovima zatražilo da pisanim putem potvrde kako Izjavu nisu sastavili i predali budući
 - da ne mogu potvrditi zakonito, namjensko i svrhovito korištenje sredstava, te učinkovito i djelotvorno funkcioniranje sustava financijskog upravljanja i kontrola u 2011. godini
- ◆ O tome obaviješten Državni ured za reviziju
- ◆ Sektoru za proračunski nadzor i nadzor koncesija dan popis lokalnih jedinica koje nisu dostavili Izjavu da se obavi proračunski nadzor

Izmjene i dopune Uredbe o sastavljanju i predaji Izjave

- ◆ Uredba o izmjeni i dopunama Uredbe o sastavljanju i predaji Izjave o fiskalnoj odgovornosti i izvještaja o primjeni fiskalnih pravila (NN, br. 106/12.)

- ◆ Izmjena 1: Ako je datum primopredaje raniji od 31. kolovoza, uz Izjavu sastavljenu za razdoblje od 1. siječnja tekuće godine do datuma prestanka obnašanja dužnosti, predaje se:
 - Izvješće o otklonjenim slabostima i nepravilnostima utvrđenima prethodne godine za one slabosti i nepravilnosti koje su prema Planu otklanjanja slabosti i nepravilnosti trebale biti otklonjene u razdoblju do datuma prestanka obnašanja dužnosti
 - Prilozi sastavljeni za razdoblje 1. siječnja do 31. prosinca prethodne godine:
 - popunjeni Upitnik o fiskalnoj odgovornosti
 - Plan otklanjanja slabosti i nepravilnosti
 - Mišljenje unutarnjih revizora o sustavu financijskog upravljanja i kontrola
 - Izvješće o otklonjenim slabostima i nepravilnostima utvrđenima prethodne godine

- Izmjena 2: Promjene u Upitniku o fiskalnoj odgovornosti

Pitanja iz područja planiranja

Redni broj	Pitanje	Odgovor			Obrazloženje (za odgovore NE)	Referenca
		N/P	DA	NE		
PLANIRANJE PRORAČUNA/FINACIJSKOG PLANA						
3.	Upravno tijelo nadležno za financije jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave je nakon primitka uputa za izradu proračuna jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave Ministarstva financija izradilo upute za izradu proračuna jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave s limitima i dostavilo ih proračunskim i izvanproračunskim korisnicima jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave (odgovaraju jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave koje u svojoj nadležnosti imaju proračunske i izvanproračunske korisnike)					preslika odnosno referenca dopisa i upute
6.	Financijski plan proračunskog korisnika jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave sadrži prihode i primitke iskazane po vrstama, rashode i izdatke predviđene za trogodišnje razdoblje, razvrstane prema proračunskim klasifikacijama, obrazloženje prijedloga financijskog plana i plan razvojnih programa					preslika odnosno referenca financijskog plana usvojenog do 31. prosinca

Pitanja iz dijela izvršavanja

Redni broj	Pitanje	Odgovor				Objasnenje (za odgovore NE i DJELOMIČNO)	Referenca
		N/P	DA	NE	DJELOMIČNO		
IZVRŠAVANJE PRORAČUNA/FINACIJSKOG PLANA							
20.	Poduzete su sve potrebne mjere za potpunu naplatu prihoda i primitaka iz nadležnosti i uplatu u proračun						na uzorku od 10% dospjelih nenaplaćenih potraživanja sa stanjem 31. prosinca dokazi o poduzetim radnjama za naplatu (preslike odnosno reference odgovarajućih dopisa, opomena), a najviše 100
25.	Pratilo se i kontroliralo namjensko isplaćivanje donacija, pomoći, subvencija do krajnjeg korisnika te korištenje istih						uzorak od 5 % ukupnog broja svih transfera i minimalno 5 % ukupne vrijednosti svih transfera
25.1.	Dostupne su preslike odnosno reference odnosno referenca ugovora koje su podloga za isplate						preslike odnosno reference ugovora
25.2.	Obavljene su provjere na licu mjesta kod krajnjih korisnika na uzorku za pojedinačne isplate iznad 20.000,00 kn						preslika odnosno referenca zapisnika izvršene kontrole
25.3.	Postoji izvješće od krajnjeg korisnika o utrošku sredstava/realizaciji projekta za pojedinačne isplate iznad 10.000,00 kn						preslika odnosno referenca izvješća

◆ Izmjenama dodano novo pitanje 23. Sredstva su utrošena u skladu s proračunom odnosno financijskim planom

Pitanja iz dijela računovodstva

Redni broj	Pitanje	Odgovor				Obrazloženje (za odgovore NE i DJELOMIČNO)	Referenca
		N/P	DA	NE	DJELOMIČNO		
RAČUNOVODSTVO							
52.	Provjereno je postojanje potpisa, žiga ili druge oznake kojom se može potvrditi da je račun odobren za plaćanje						uzorak 1% svih računa, a najviše 100
53.	Provjerom suštine računa i dokumentacije obavljenih usluga, radova odnosno nabave robe račun se u glavnoj knjizi evidentiraju po proračunskim klasifikacijama (odgovaraju obveznici primjene proračunskog računovodstva)						uzorak 1% svih računa, a najviše 100

◆ Dosadašnje pitanje 52. Obavljena je kontrola usklađivanja analitičke evidencije i glavne knjige (odgovaraju obveznici primjene proračunskog računovodstva) - brisano je iz Upitnika

—naravno, usklađivanja analitike i sintetike obvezni su dio financijsko-računovodstvenih poslova, ali više neće biti potrebno prikupljati dokaze o obavljenim usklađivanjima

Promjene pitanja u dijelu javne nabave

- ◆ Dosadašnje 28. U zaključenim ugovorima ugovoreni su instrumenti osiguranja plaćanja i odredbe o ugovornoj kazni, smanjuje se obuhvat ugovora u kojima trebaju biti ugovoreni instrumenti osiguranja
 - novo pitanje glasi: U zaključenim ugovorima o nabavama velike vrijednosti ugovoreni su instrumenti za osiguranje urednog ispunjenja ugovornih obveza ili odredbe o ugovornoj kazni

- ◆ Dodaje se novo pitanje 30. Ugovori o javnoj nabavi zaključeni su u skladu s uvjetima određenim u dokumentaciji za nadmetanje i odabranom ponudom

- ◆ Dosadašnje 33. U pripremi i provedbi postupaka javne nabave gdje je procijenjena vrijednost predmeta nabave bila viša od 300.000,00 kuna za robu i usluge, 500.000,00 kuna za radove sudjelovala je najmanje jedna osoba koja ima završen specijalistički program izobrazbe u području javne nabave
 - mijenja se i glasi: U pripremi i provedbi postupaka javne nabave najmanje jedan ovlaštenu predstavnik imao je važeći certifikat u području javne nabave u skladu sa propisima o javnoj nabavi

